

רשומות

הצעות חוק

4 בינואר 1980

1432

ט"ו בטבת ה'ש"ם

עמוד

99

חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 5), תש"ם-1980

מבוא

כל אסיר זכאי כיום לפנות במישרין לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק בכל תלונה על קיפוח או על יחס בלתי הוגן כלפיו מצד שלטונות בתי הסוהר. המציר אות מלמדת, שבית המשפט הגבוה לצדק מוצף בעתירות כאלה, שביניהן רבות בענינים של מה בכך – ביקורים, מכתבים, אבדות קלות ערך ועניני משמעת – שאין לבג"צ כל אפשרות להתערב בהם ואין בידיו להתגבר על זרם העתירות הבלתי פוסק. בשנה האחרונה בלבד עלה מספרן של עתירות אסירים על עתירה אחת ליום.

לפיכך מוצע להעביר את הטיפול בעתירות אסירים בענינים הנוגעים לתנאי החזקתם במאסר או במעצר – למעט עניני "הביאס קורפוס" – מבית המשפט הגבוה לצדק לבתי המשפט המחוזיים. כך יוקל העומס על בית המשפט הגבוה לצדק ויהיה אפשר לטפל בעתירותיהם של האסירים ביתר יעילות; ייחסך גם מלטול האסירים עד לבית המשפט העליון בירושלים והם יובאו לבתי המשפט המחוזיים שבתחום שיפוטם נמצאים בתי הסוהר שהם מוחזקים בהם.

עוד מוצע לקבוע, כי שר הפנים יהיה מוסמך להתקין תקנות בדבר זכותם של אסירים להתלונן לפני מנהלי בתי הסוהר על תנאי החזקתם במאסר או במעצר ובדבר דרך בדיקתן של תלונות אלה.

חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 5), תש"ם-1980

1. הוספת סימן ח'1 בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971 (להלן - הפקודה), כפרק ב', אחרי סימן ח' יבוא:

"סימן ח'1: עתירות אסירים

- 62א. (א) אסיר רשאי להגיש לבית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא בית הסוהר שבו הוא מוחזק (להלן בסימן זה - בית המשפט) עתירה נגד רשויות המדינה ואנשים הממלאים תפקידים על-פי דין בכל ענין הנוגע לתנאי מאסרו או מעצרו או לסדריהם (להלן בסימן זה - עתירה).
- (ב) בית המשפט ידון בשופט אחד שיקבע נשיא בית המשפט לענין זה, אולם בעתירות נגד ועדת שחרורים שהוקמה על פי חוק העונשין, תשל"ז-1977², ידון בשלושה.
- 62ב. בית המשפט מוסמך ליתן צווים לרשויות המדינה ולאנשים הממלאים תפקידים על-פי דין לעשות מעשה או להימנע מעשות מעשה במילוי תפקידיהם כדין, בכל הנוגע לעתירה.
- 62ג. החלטת בית המשפט בעתירה ניתנת לערעור לפני בית המשפט העליון אם נתקבלה רשות לכך מבית המשפט או מאת שופט בית המשפט העליון.
- 62ד. אין האמור בסימן זה גורע מסמכותו של בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, לפי סעיף 7(ב) (1) לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957³.

עתירה

סמכות

ערעור

שמירת סמכות

דברי הסבר

כיום לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק.

לסעיף 62א: כדי למנוע ערעורי סרק מוצע כי ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי יהיה טעון רשות מאת בית המשפט שנתן את ההחלטה או מאת שופט בית המשפט העליון.

לסעיף 62ד: מוצע, כי בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק ימשיך לרון בעתירות אסירים בעניני הביאס קורפוס, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 7(ב) (1) לחוק בתי המשפט, שכן עתירות אלה מתייחסות לעצם חוקיות המאסר או המעצר ולא לתנאייהם או לסדריהם.

לסעיף 62א: מוצע לאפשר לכל אסיר המוחזק בבית סוהר (עציר המוחזק בבית סוהר אף הוא בגדר אסיר) להגיש לבית המשפט המחוזי, שבתחום שיפוטו נמצא בית הסוהר שהוא מוחזק בו, עתירה בכל ענין הנוגע לסדריים ולתנאים של החזקתו במאסר או במעצר.

לגבי עתירות נגד ועדת שחרורים, הפועלת מכוח חוק העונשין, מוצע כי בית המשפט ידון בשלושה שופטים, זאת משום שיושב ראש ועדת שחרורים הוא שופט בית משפט מחוזי. בשאר העתירות ידון בית המשפט בשופט אחד.

לסעיף 62ב: מוצע להעניק לבית המשפט המחוזי, בכל הנוגע לעתירת אסיר, את כל הסמכויות הנתונות

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459; ס"ח תשל"ב, עמ' 22; תשל"ג, עמ' 22; תשל"ד, עמ' 52; ה"ח 1418, תש"ם, עמ' 22.

2 ס"ח תשל"ז, עמ' 226.

3 ס"ח תשי"ז, עמ' 148.

תיקון סעיף 113 2. בסעיף 113 לפקודה, פסקה (16) תסומן (17) ולפניה יבוא:

“(16) הגשת תלונות של אסירים למנהלי בתי הסוהר בכל הנוגע לתנאים ולסדרים של החזקתם במאסר או במעצר ובדיקתן של תלונות אלה;”.

תחילה 3. תחילתו של חוק זה שלושה חדשים מיום פרסומו.

דברי הסבר

בדיקתן של תלונות כאלה. זכותם של האסירים להתלונן כאמור אמנם ניתנת להם הלכה למעשה זה מכבר, ומוצע עתה לציין ולפרט במפורש בתקנות.

סעיף 2 מוצע להוסיף לפירוט העניינים שבהם רשאי שר הפנים להתקין תקנות את הנושא של הגשת תלונות אסירים למנהלי בתי הסוהר בכל הנוגע לתנאים ולסדרים של החזקתם במאסר או במעצר ול-